

Kjøreplan – Det Giftige Kors (ca. 15 min):

- **Hedvig leser innledningen om Korset**
 - **Ken leser begrunnelse og fester korset på prisvinneren (Hedvig holder puten med korset)**
 - **Takk fra vinner**
-

Innledning (Hedvig)

Ordenen Det giftige kors, Crux Vene-ni-fera, er den høyeste utmerkelse innen norsk farmasi.

Ordenen ble første gang delt ut i 1924 og hadde tre grader: Ridder, Kommandør og Storkors. Etter at statuttene ble endret i 1990, er det bare en grad: Ridderkors.

Ordenen tildeles for fremragende innsats for norsk farmasi.

Vedkommende må ha markert seg innen farmasien over en lengre tidsperiode og fylle minst ett av følgende kriterier:

- Gitt et betydelig bidrag til faglig utvikling av et område innen farmasien eller nærliggende fagområder
- Vist spesielt aktivt engasjement innen farmasøytisk foreningsvirksomhet
- Engasjert seg spesielt for å markedsføre farmasien i samfunnet
- Gjort en betydelig innsats for farmasien innen forskning, undervisning eller formidling

Dette er alle viktige kriterier som er like aktuelle i dag som når kriteriene ble nedfelt.

Så over til tildeling av Det giftige kors for 2025, og da gir jeg ordet over styreleder i Norsk farmasøytisk selskap, Ken Tesaker.

KEN:

Styret har gjort en grundig vurdering av egnede kandidater både blant de som har blitt nominert i år, og blant de som har vært nominert de senere årene.

Styret stiller seg unisont bak årets tildeling.

Tildeling 2025

Prisbegrunnelse – Det Giftige Kors 2025

Årets tildeling er en anerkjennelse av en farmasøyt som gjennom en årrekke har vært en banebryter for **samfunnsfarmasi og farmakoepidemiologi** i Norge.

Gjennom hele sin karriere har kandidaten vist et brennende engasjement for samfunnsfarmasi, og gjort et svært viktig arbeidet for å utvikle og styrke fagfeltet – både nasjonalt og ved Universitetet i Tromsø.

Hun – ja, det er en kvinne – har ledet arbeidet med å modernisere undervisning i samfunnsfarmasi ved UiT, der farmakoepidemiologien fikk en sentral plass. Det skjedde lenge før pandemien viste oss hvor viktig dette faktisk er.

Gjennom sitt virke har hun vært en tydelig stemme for betydningen av forskning på legemiddelbruk i befolkningen – og for farmasøytens rolle i folkehelsen.

Kandidaten er forsker, underviser og inspirator. Hun har viet sitt yrkesliv til å forstå hvordan legemidler brukes – ikke bare i laboratoriet, men ute i den virkelige verden.

Hun var blant de første som så potensialet i å bruke befolkningsstudier til å få inngående oversikt over befolkningens legemiddelbruk. Allerede før Reseptregisteret ble etablert, sørget hun for at detaljerte legemiddelspørsmål ble integrert i Tromsøundersøkelsen – et pionerarbeid som har gitt et unikt og varig datagrunnlag for forskning i Norge.

Hun har ledet Tromsø 6-undersøkelsen – en av Norges viktigste befolkningsstudier – og vært en nøkkelperson i utviklingen av forskning på smerte og kreft i Nord-Norge.

Kanskje noen av dere allerede har gjettest hvem det er snakk om?

Det er med stor glede at vi i dag tildeler **Det Giftige Kors 2025 til Anne Elise Eggen**, for hennes livslange engasjement for forskning, undervisning og utvikling innen samfunnsfarmasi og farmakoepidemiologi i Norge.

Om prisvinneren

Anne Elise Eggen er født i 1958 og er professor i farmakoepidemiologi ved Institutt for samfunnsmedisin ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet.

Hun er utdannet farmasøyt fra UiO, og tok en master i folkehelsevitenskap ved UiT i 1989.

I 1994 disputerte hun med avhandlingen

“Patterns and predictors of drug use – A pharmacoepidemiologic study linking analgesic prescriptions to the Tromsø Health Survey.”

Avhandlingen viste hvordan befolkningsdata kan brukes til å kartlegge legemiddelbruk, synliggjøre sosiale og helsemessige mønstre i bruken, og bidra til økt forståelse av hvordan legemidler faktisk brukes utenfor kliniske studier.

Samme år tok hun initiativ til å utforme en **ny studieplan for samfunnsfarmasi i Tromsø**.

På dette tidspunktet var farmasøytens yrkesrolle i endring – fra å produsere og kvalitetssikre legemidler som produkter, til å kvalitetssikre bruken av legemidlene hos pasienten.

Anne Elise sørget for at undervisningen i farmakoepidemiologi fikk en sentral plass i farmasistudiet – et grep som i ettertid har vist seg svært fremsynt.

Hun var også pådriver for å inkludere **legemiddeløkonomi og evidensbasert medisin** i undervisningen.

Anne Elise ble leder av den **sjette runden av Tromsø-undersøkelsen i 2007-2008**.

Her hadde hun ansvar for å planlegge, koordinere og gjennomføre en av Norges mest omfattende befolkningsstudier. Under hennes ledelse ble det lagt særlig vekt på legemiddelbruk, livsstil og folkehelse, og studien bidro til å styrke kunnskapen om sammenhengen mellom legemiddelbruk, sykdom og helse i befolkningen.

Gjennom sitt arbeid har hun bygget fagmiljøer, inspirert studenter og veiledet en generasjon yngre forskere. Ved Universitetet i Tromsø har hun vært en nøkkelperson i oppbyggingen av et sterkt forskningsmiljø innen epidemiologi og samfunnsfarmasi.

I tillegg har hun hatt en rekke faglige og rådgivende roller, blant annet i Blåreseptnemnda, Apotekforeningen og som leder for stipendfondet i Norsk Farmasøytisk Selskap – et fond mange her i salen nok har hatt glede av.

Hun har også bidratt til læreboken *Samfunnsfarmasi – Legemiddelbruk og farmasøytisk profesjonsutøvelse*, som er pensum for alle farmasistudenter i Norge.

Avslutning

Anne Elise – gjennom et langt forskerliv har du vært en pioner, en brobygger og en rollemodell.

Du har kombinert faglig tyngde med et genuint engasjement for hvordan farmasifaget kan bidra til bedre folkehelse.

Vi takker deg for ditt livslange bidrag til forskning, undervisning og utvikling innen samfunnsfarmasi og farmakoepidemiologi.

Selv om du nå trer inn i pensjonistenes rekker, er vi sikre på at ditt engasjement for faget vil fortsette.

Gratulerer så mye, Anne Elise – prisen er vel fortjent!